

Vođenje koje pospješuje demokratizaciju škola

Monika Pažur, mag. pead.

Povezanost demokracije i obrazovanja

Demokracija se odnosi na stavove ljudi koji su dovoljno hrabri da djeluju protiv svakog problema na koji naiđu u procesu svojeg samoostvarenja.

Demokracija se može osigurati putem obrazovanja, dok se s druge strane obrazovanje može osigurati putem demokracije.

(Dundar, 2013.)

Zahtjevi demokracije

Demokratizacija obrazovanja

Demokratizaciju
oblika obrazovnih
aktivnosti

Demokratizaciju
sadržaja
obrazovanja

Humanizaciju
funkcioniranja
obrazovnih
mogućnosti

Demokratizaciju
interakcija
obrazovanja

Bondarenko, Kozulin
(2006.)

Demokratska školska kultura (1)

- } Centrirana oko demokratskih vrijednosti (Ehman, 1980.)
- } Promiče se sloboda izražavanja (Vieno et al., 2005.)
- } Promovira razvoj demokratskih vještina kao što je kompetentno sudjelovanje u procesima donošenja odluka te rast povjerenja prema demokratskim institucijama (Lenzi et al., 2014).

Demokratska školska kultura (2)

- } Učenici sudjeluju u donošenju pravila i organizaciji različitih događaja (Lenzi et al., 2014.)
- } Učitelji i ostalo osoblje razmišljaju kako da kritički interpretiraju ono što su dužni poučavati prema nacionalnom kurikulumu (Hyde i LaPrad, 2015.)
- } **Odgovornost donošenja odluka dijeli na sve u školskoj zajednici (Mintz, 2005.).**

Dimenzije demokratske školske kulture (1)

(Pažur, 2016.)

Škola – demokratska zajednica

- Učenici imaju osjećaj pripadnosti školi
- Nastavnici naglašavaju pozitivne, a ne negativne strane učenika
- U njoj se visoko cijeni neovisno mišljenje.

Škola okrenuta društvenim temama

- Promiče se kultura nenasilja i dijaloga
- Njeguje se tradicija lokalne zajednice
- Pridaje se velika pozornost ekološkom osvještavanju učenika.

Dimenzije demokratske školske kulture (2)

(Pažur, 2016.)

Škola reda i discipline

- Od učenika se traži da znaju osnovna pravila i ponašaju se u skladu s njima
- Učenici koji prave probleme šalju se školskom pedagogu
- Ravnatelj otvoren i lako dostupan.

Škola učeničke emancipacije

- Učenici se mogu suprotstaviti nastavnicima kad misle drugačije
- Nastavnici traže od učenika da kritički propituju ono što uče.

Dimenzije demokratske školske kulture (3)

(Pažur, 2016.)

Autoritarna škola

- Kad se pojavi problem, u školi se ne traži rješenje, već krivac
- Stječe se dojam da odrasli uvijek imaju zadnju riječ
- Roditelj se poziva u školu samo kad se pojavi problem.

Novi zahtjevi od voditelja škola

- } Odgovornost za razvoj organizacije dijeli na više ljudi, unutar i izvan škole (Pont i sur., 2008.)**
- } Školski vođe moraju razumjeti srž ljudske prirode i što motivira ljude, snažno baratati suradničkim međusobnim odnosima, te trebaju razumjeti razliku između različitih participativnih, direktivnih i autokratskih stilova vođenja (Stein, 2015.).**

Novo školsko vođenje

3 ključne dimenzije u kojima vođenje:

- } Sadrži utjecaj jedne ili više osoba na pojedince ili grupe ljudi kako bi se organizirale aktivnosti i odnosi unutar određene grupe ili organizacije
- } Počiva na osobnim i profesionalnim vrijednostima
- } Sadrži razvijanje artikulirane vizije organizacije.

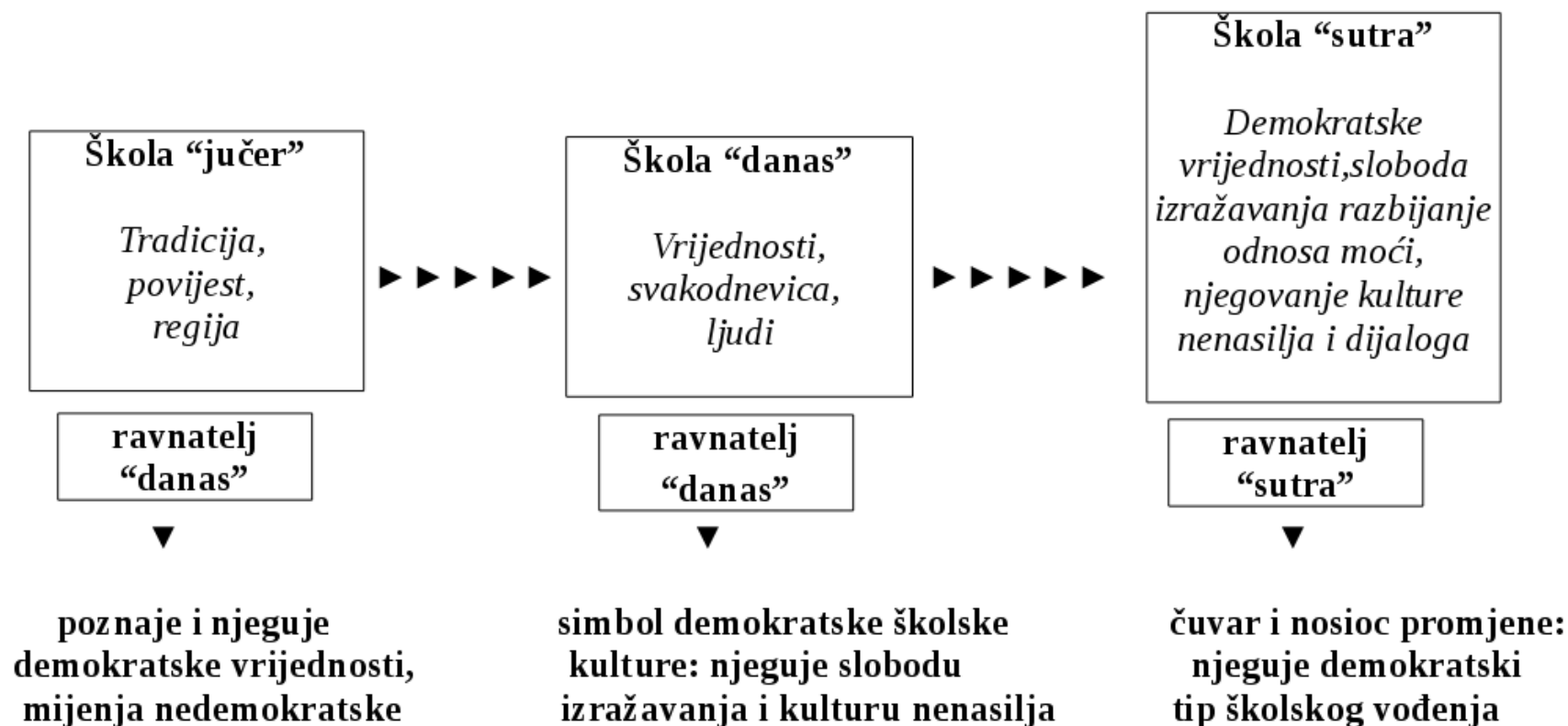
(Bush i Middlewood, 2013.)

Distriburiano vođenje

(Bennet i sur., 2003.)

- (1) Fenomen koji pripada grupi i/ili mreži interaktivnih individua – individue doprinose vođenju škole svojom ekspertizom i inicijativama
 - (2) Podiže pitanje otvorenosti granica vođenja školom (tko su sve akteri koji mogu biti uključeni u rukovođenje škole: učitelji, roditelji, lokalna zajednica i sl.)
 - (3) Vrste stručnosti u okviru vođenja škole zastupljene su mnogobrojnim osobama, a ne samo unutar njih nekoliko.
-

Ravnatelj koji potiče demokratizaciju škole

Literatura

- } Bennet, N., Wise, C., Woods, P.A., Harvey, J.A. (2003). *Distributed Leadership: A Review of Literature*. Dostupno na: <http://oro.open.ac.uk/8534/1/>, pretraženo 20. lipanj 2016.
- } Bondarenko, Ye.G., Kozulin, A.V. (2006). The democratization of education: basic principles. *Higher education in Europe*, 16 (1), 74–78
- } Bush, T. i Middlewood, D. (2013). *Leading and Managing People in Education*. London: SAGE Publications Ltd..
- } Dundar, S. (2013). Students' Participation to the Decision-Making Process as a Tool for Democratic School. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 13 (2), 867–875.
- } Ehman, L. H. (1980). Change in high school students' political attitudes as a function of social studies classroom climate. *American Educational Research Journal*, 17, 253–265.
- } Hyde, A.M. i LaPrad, J.G. (2015). *Mindfulness, Democracy and Education*. *Democracy and Education*, 23(2), Article 2. Dostupno online: <http://democracyeducationjournal.org/home/vol23/iss2/2>, pretraženo 20. lipanj 2016.
- } Lenzi, M, Vieno, A., Sharkey, J., Mayworm, A., Scacchi, L., Pastore, M., Santinello, M. (2014). How School can Teach Civic Engagement Besides Civic Education: The Role of Democratic School Climate. *American Journal in Community Psychology*, 54 (3), 251–261.

Literatura

- } Mintz, J. (2005). *Democratic school governance*. Dostupno online: <http://www.educationrevolution.org/blog/democratic-school-governance> , pretraženo 10. lipanj 2016.
- } Pont, B.; Nusche, D.; Moorman, H. (2008): *Improving School Leadership. Volume 1: Policy and Practice*. Paris: OECD.
- } Pažur, M. (2016). *Rekonstrukcija građanskog odgoja i obrazovanja u Hrvatskoj: koncept, institucije i prakse*. Zagreb: Mreža mladih Hrvatske.
- } Vieno, A., Perkins, D. D., Smith, T.M., Santinello, M. (2005). Democratic School Climate and Sense of Community in School: A Multilevel Analysis. *American Journal in Community Psychology*, 36 (3), 327–341. Woods, P.A. i Gronn, P. (2009). Nurturing Democracy: The Contribution of Distributed Leadership to a Democratic Organizational Landscape. *Educational Management Administration & Leadership*, 37 (4), 430–451.